
posted by Willant on 2. jún 2008 - 21:17
12.08.2010 - posledná úprava článku.

[Pilisszentlélek - slovenská dedina v srdci pohoria Piliš](#) [1]

Pilisszentlélek - Hút' je najmenšia obec krajiny, čo sa týka počtu obyvateľov. Podľa najnovších údajov registra Mestského úradu v Esztergom má 349 obyvateľov...

Dedina, ktorá leží medzi Pilišským a Visegrádskeým pohorím v údolí potoku Szentlélek, je súčasťou Pilišskej chránenej oblasti, resp. Národného parku Duna-Ipoly. Názov obce bol spočiatku Szent Lélek (Svätý duch), potom Huta Szentlélek, od roku 1913 Pilisszentlélek. V roku 1985 dedina stratí svoju samostatnosť, je pripojená k mestu Esztergom a dostáva názov Esztergom-Pilis szentlélek.

Región bol osídlený už v staroveku, v období Arpádovcov bol kráľovským loveckým územím. Ani táto oblasť sa nevyhla vpádu Tatárov. V roku 1236 Belo IV. daroval toto územie paulínom a v roku 1287 kráľ (Kun) Ladislav IV. založil paulínsky kláštor. V období tureckých nájazdov bol kláštor aj dedina zničená. Po dobití Budína v roku 1541 a Ostrihomu v roku 1543 bol región úplne vyludnený. V roku 1703 tu Paulíni usadili sklárskeho majstra, ktorý bol po stredoveku prvým obyvateľom tohto údolia. Majstra Andreja podľa remesla nazývali Andrej Hutás.

V jeho dielni sa vyrábali fľaše a zelené sklo (na biele sklo nebola surovina). Podľa tejto dielne dostalo toto miesto názov Huta. Obyvatelia dediny a okolia dodnes používajú tento názov, z ktorého pochádza aj slovenské pomenovanie Huť.

Po troch desaťročiach zaniká výroba skla. V budove niekdajšej dielne je dnes krčma a obchod rozličným tovarom. V tomto období sa tu usadia Slováci. Rehoľníci okolo roku 1740 sem prisťahovali Slovákov z Horných Lefantoviec (Nitrianska župa) a potom v tridsiatych rokoch XIX. storočia z

Gemeru. (Počet obyvateľstva sa pohyboval medzi 200 až 500.) Hlavným povoláním obyvateľov bolo pálenie vápna. Odtiaľ vozili vápno konským a volským záprahom k dôležitým stavbám Ostrihomskej župy. Viacerí sa zaoberali ťažbou dreva a vinohradníctvom.

Dedinské múzeum

Dom na ulici J. Hunyadiho č. 42 je od roku 1994 chránenou kultúrnou pamiatkou. Tento titul mu udelili preto, aby sa zachoval pôdorys a tvar domu, ktoré charakterizujú túto malú slovenskú horskú dedinu. Pomocou tohto folklórneho domu sa zachováva tradícia a dedičstvo pilišskej slovenskej ľudovej architektúry.

Za zozbieranie a zachovanie exponátov sa zaslúžila Kunczius Ida, učiteľka na dôchodku. Jej menom sa spája tiež idea založenia múzea. V kuchyni múzea a v jednej izbe je pôvodný nábytok a zariadenie. V izbe vľavo od kuchyne sú miestne vlastivedné dokumenty, pamiatky z histórie školy a bohatá zbierka krojov. Kroje na bábiky vytvorili šikovné ruky pani Idy.

V roku 1993 sa finančnou podporou Nadácie národnostných a etnických menšín v Maďarsku, dom stal majetkom Samosprávy župy Komárom - Esztergom. Správcom dedinského múzea je Riaditeľstvo múzeí v župe. Po odbornej stránke je jeho priamym nadriadeným orgánom Múzeum Bálinta Balassyho. Rekonštrukcia zruinovanej budovy prebiehala viac ako osem rokov. Finančné prostriedky sa vyzbierali konkurzom a darom, obyvatelia dediny prispeli brigádnickou prácou. V dedinskom múzeu sa umiestnila vlastivedná a etnografická zbierka obce.

Príloha

[Pôdorys kláštora](#) [2]

Veľkosť

40.31 KB

Adresa zdroja (modified on 12.08.2010 - 17:31):<http://osud.sturovo.com/drupal/content/pilisszentlelek-slovenska-dedina-v-srdci-pohoria-pilis>

Odkazy

[1] <http://osud.sturovo.com/drupal/content/pilisszentlelek-slovenska-dedina-v-srdci-pohoria-pilis> [2] http://osud.sturovo.com/drupal/sites/default/files/alapr_0.jpg